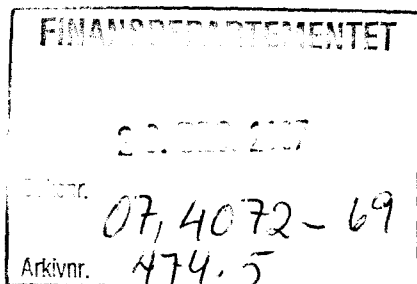

Finansdepartementet

Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Deres ref./your ref.: 07/4072 SØ ARO

Vår ref./our ref.: 114470-1

Dato/date.: 18.12.2007

Svar - Utredning om betaling for bruk av areal i kystsonen - innspill

Vi viser til deres forespørsel i brev av 15.11.2007 om innspill til bruk av areal i kystsonen.

Generelt vil fremføring av strømnettet (elnettet) om det er luftledninger, jordkabler eller sjøkabler ha sin begrunnelse i at det finnes kunder, næring eller husholdning, som skal ha strøm. Lokalisering og størrelse på kundene bestemmer hvordan elnettet blir bygd ut. Det er allerede i dag problematisk mange steder å få tillatelse til å føre fram den infrastruktur som er helt nødvendig for å levere energi og elektrisitet til kundene. Et krav om å måtte avstå betaling til kommunene, kan forverre denne situasjonen og vil i tilfellet øke prisen på nettleie til kundene.

Dette er en viktig og kompleks problemstilling som ikke enkelt kan løses sjablonmessig. Det bør ikke tas noen konklusjoner før saken har vært vurdert grundig opp mot alle hensyn og problemstillinger som dukker opp når man ser på om og hvordan grunneier kan kompenseres for avståelse av grunn. Det være seg private eller offentlige grunneiere. Vi vil likevel bemerke følgende:

For elnettet er dette en problemstilling som er aktualisert de senere år både gjennom økt behov for linjebygging og linjeforsterkning gjennom naturskjønne områder, og ved krav om erstatning for bruk av offentlig veggrunn som framføringstrasè. I sistnevnte er det nå kommet på høring utkast til en forskrift om administrative og tekniske retningslinjer for legging og flytting av ledninger over, under og langs riks- og fylkesveger. Her kreves til dels betydelige beløp som refusjon til vegholder, noe som vil gjøre det svært vanskelig for annen infrastruktur å foretrekke veg framfor annet areal for fremføring.

EBLs medlemmer har i dag også annen type infrastruktur som gass, fjernvarme og bredbånd, som også berøres av spørsmålene. Dette er sentral infrastruktur for å sikre at samfunnet fungerer, både lokalt og nasjonalt. Det er viktig for kundene og samfunnet at det ikke blir mer komplisert og dyrere enn nødvendig å få fram tjenestene til de som har behov for disse.

Nedenunder følger innspill til faktabeskrivelsen for energiselskaper som er medlemmer hos EBL, basert på de spørsmål (*kursiv*) som ble stilt i brevet 15.11.2007:

1. *Hvordan bruker virksomheten eller representerte interesser kystsonen i dag, og hvordan antas bruken å utvikle seg framover?*

Kystsonen brukes i dag for å føre frem strøm til kundene i kystsonen. Det er både høyspenning luftlinjer, høyspenningskabler, lavspenningskabler og fiberkabler med tilhørende merking.

En sjøkabel begrenser grunneierens muligheter for bruk av arealet akkurat i ilandføringen, men ellers ligger en sjøkabel langs bunnen fram til ny ilandføring. Normalt vil grunneieren få en engangserstatning for selve ilandføringsulempen. Annen erstatning/betaling bør det heller ikke være i fremtiden.

Spesielle kunder som man ikke finner over hele landet, er blant annet oppdrettsnæringen.

Bruken av kystsonen framover vil for energibransjen være direkte avhengig av hvordan bruken av kystsonen utvikler seg generelt i samfunnet vårt. Større grad av utnyttelse tilsier økt behov for strømløsing, annen energi og bredbånd. Som eksempel kan nevnes planer om å installere en sjøvannsvarmepumpe i området Ormsund/Sjursøya som vil gi fjernvarme til Oslo by. Denne vil medføre sjøvannsledninger fra land og ut i sjøen samt anlegg på kaien. I fremtiden kan det være aktuelt med flere slike anlegg langs kysten i strandsonen.

2. *Er denne bruken knyttet til en eiendomsrett, konsesjon mv.?*

Generelt gjelder at det kreves konsesjon for å bygge og drive elektriske anlegg til strømforsyning. Det kreves enten områdekonsesjon for distribusjonsnett, eller anleggskonsesjon for regional- og sentralnett. Disse konsesjonene gis av NVE. For fiberkabler er det tilknyttet autorisasjon gitt av Post- og teletilsynet. Også for å drive fjernvarme kreves det konsesjon.

Det må også inngås avtaler med grunneier for å kunne føre frem anlegg. Dette gjelder både private og offentlige grunneiere. For høgspenningsanlegg ytes vederlag for nødvendige grunnrettigheter. Dette gjelder generelt.

Når for eksempel en sjøkabel skal legges, blir dette gjort først etter at Kystverket har godkjent traseen med mer. Kystverket foretar en samfunnsmessig avveining mellom flere ulike hensyn, bl.a. avveining av mulige ulemper sett i forhold til sjøgående trafikk, havnemessige forhold, andre kabelføringer som eventuelt måtte være i det samme området etc. Dette er en praksis som etter vårt syn har fungert hensiktsmessig.

3. *Legger bruken beslag på andres tilgang til eller bruk av arealer i kystsonen, eventuelt på hvilken måte og i hvor stor grad?*

Høgspenningslinjer legger beslag på et byggeforbudsbelte som det ikke kan bygges innenfor. Sjøkabler begrenser ankringsmuligheter, fiskemuligheter med mer og luftspenn over sjø begrenser fri ferdsel for høye fartøyer. Det vil antagelig måtte være restriksjoner for ankring rundt de stedene hvor ledningene for varmepumpene skal gå ut i sjøen. For øvrig er det liten ulempe med denne type båndlegging av kystsonereale. Der anlegg ikke er til fysisk hinder på land påvirker ikke andres tilgang direkte.

4. *Har bruken virkninger på miljøtilstanden lokalt/regionalt/nasjonalt, og har den virkning på andre kvaliteter ved kystsonen?*

Fremføring av strømmnett i kystsonen påvirker generelt miljøet på samme måte som i andre arealer. Noen vil mene at det er vanskeligere å få til estetisk gode løsninger for luftnett langs kysten hvor det som bygges lettere blir eksponert visuelt, enn i for eksempel skog. For øvrig ser vi ikke den store ulempen, og alternativer til fremføring av strømmettet er vanskelig å se for seg.

Bruk av varmepumper i sjø har liten virkning på miljøkvaliteten i kystsonen. Undersøkelser som NIVA har gjort for Viken Fjernvarme viser at avkjølingen av sjøvann som følge av at varmepumpene henter energi ut at vannet, ikke vil gi lokale endringer av de termiske forholdene som vil medføre miljøproblemer.

5. *Påvirkes virksomheten eller representerte interesser selv av hvordan andre gjør bruk av kystsonen?*

Våre medlemmer leverer elektrisitet og annen energi til kunder i kystsonen. Til dette trenger man en infrastruktur, for eksempel strømmnett. Framføring av strøm til næringsvirksomhet eller bebyggelse vil avhenge av hvor kundene er lokalisert – for eksempel strøm til fiskeoppdretts anlegg. Her tilstreber man å tilknytte kunden på land, mens kunden har ansvaret for forsyningen fra land til anlegget ute på fjorden.

Både strømkabler og luftledninger utsettes for risiko for skade fra henholdsvis båttrafikk og flytrafikk (fjordspenn).

Når det gjelder lokalisering av varmepumpesentral er denne i stor grad avhengig av at myndighetene legger til rette for regulering av denne type anlegg. Dersom alle områder blir regulert til boligutbygging eller friområder, kan det bli vanskelig å utnytte den fornybare energien fra sjøvannet.

6. *Opplevs det interessekonflikter om bruk av kystsonen, og er knapphet på kystareal et problem for videre utvikling av virksomheten eller representerte interesser?*

Det er generelt blitt vanskelig å skaffe seg grunnrettigheter for fremføring av strømmnett for overføring og distribusjon - ikke minst gjelder dette i kystsonen. I første rekke er dette primært grunnlagt i ønske om å slippe å se strømmettet, og ikke som følge av interessekonflikt med andre brukere i kystsonen.

Hendelser med fly og båt kan medføre konflikter selv om regelverk følges. Energiselskapene har ellers stor fokus på å bygge anlegg i forståelse med grunneier og offentlige etater slik at konfliktene reduseres.

Når det gjelder fjernvarme oppleves det som krevende å få frigitt areal i kystsonen på grunn av den store verdi arealene har som bolig- og næringstomter.

7. *Har kommunen en kystsoneplan eller er det satt i gang arbeid med en kystsoneplan?*
Våre medlemmer rapporterer ulike erfaringer her.

8. *Hvordan er kunnskapsgrunnlaget og kompetansen knyttet til planlegging i kystsonen?*

Kompetanse og kunnskap kan alltid forbedres. Man forsøker å samhandle med kommune, grunneier og Kystverket eventuelt fylkeskommunen, der man forventer at kunnskapen er på rett nivå.

9. *Spørsmål direkte til kommunene.*

10. *Kan det begrunnes en særskilt betaling til kommunene for bruk av areal i kystsonen, og vil i så fall en slik betaling kunne bidra til bedre tilrettelegging av areal og reduksjon av mulige konflikter om bruk av arealet?*

For fjernvarme vil betaling til kommunene redusere muligheten til å utnytte den fornybare energien som ligger i sjøvannet i form av varme.

Det er i utgangspunktet svært dyrt å legge sjøkabel. Dette er en kostnad som helt eller delvis dekkes av kundene hos det nettselskapet hvor sjøkabelen legges finansiert via den lokale nettтарiffen. En særbeskatning i form av en inntekt til

kommunen på slike sjøkabelanlegg, eller på annen bruk av kystarealet, vil derfor bli en kostnad som kommunens innbyggere må bære i tillegg til den ordinære nettariffen.

11. *Er det andre virkemidler som på en bedre måte kan bidra til å løse eventuelle konflikter knyttet til disponering av areal i kystsonen?*
EBL mener at like regler, håndheving og saksbehandling i de ulike kommunene vil bidra til å redusere en del konflikter.

Dersom statlige og kommunale politikere og myndigheter er villige til å tilrettelegge for lokalisering av miljøvennlig energiproduksjon i tråd med den vedtatte klimapolitikken er det, slik vi oppfatter det, ingen mangler på virkemidler for å få til dette. Det handler for en stor grad om politisk prioritering og politisk mot til å ta beslutninger for fellesskapet om nødvendig på tvers av særinteresser.

Avslutningsvis vil EBL understreke at vi ser det som uheldig at kritisk infrastruktur blir pålagt ekstra byrder. Samfunnet må vurdere i hvilken grad har man behov for infrastrukturen og bidra til å få denne fram – ikke legge nye skatter og avgifter på nettet. I mange kommuner er det allerede innført eiendomsskatt på disse anleggene. Dette vil i tilfellet bli en ekstra kostnad som vil kunne oppfattes som urimelig for husholdninger og næringsliv i kystdistriktene.

Vi møter gjerne til et møte hvor vi utdyper vårt syn på denne saken som vi ser på som vanskelig, men meget viktig.

Vennlig hilsen
Energibedriftenes landsforening

Einar Westre
Direktør næringspolitikk nett og marked

Kristin H. Høyland
Næringspolitisk rådgiver

Kopi: NVE, OED